UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Octau[us] ar. O[...]ro Hieremie, Recordare [et]c. Q[uod] p[re]lati in ecclesijs debe[n]t residere: nedu[m] inferiores: sed [et] epi[...]. De p[o]ena multiplici: Et q[uod] p[o]ena punit[ur] vn[us] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

mentem poſuiſſet: inebriari vel virtutibus ſpoliari non poſſet. Hieruſalem aūt ſurſum eſt cuiꝰ cōuerſatio in celis eſt. Gal. iiij. Phi. iij. Ue enī habitantibus in terra. Apoc. viij. in fi. Edom ſō. i. eccl'ia carnalis in mēbris/licet gaudere ⁊ letari videat: aureo poculo inebriatur: ⁊ in furore dn̄i nudatur virtutibus: q̄ ſunt anime velamina. de pe. diſt. ij. §. romanos. c. ſed nec. c. illa. q: decreuit nō ſolū in terra cō uerſari ſed in terra Hus. i. ꝯſiliatoris diaboli. qui ſcʒ per uerſa ſuggerit conſilia/cōtra angelū magni cōſilij. Eſa. ix. ſicut ſuggeſſit Eue. Gen. iij. Nam ⁊ Edom terrenꝰ interpretatur. in quo deſignant qui terrena ſectant/diaboli decepti ꝯſilio. vnde ad eos puenit aureus calix: ⁊ nudātur grā dei. ¶ Thau. Cōpleta eſt. finita. vn̄ Eſa. xl. Dimiſſa eſt iniq̄tas illius. Filia: eccleſia. Syon ſpeculatiōis. Nō adijciet (al's addet) vltra. Plantati ī domo dn̄i in atrijs domus dei noſtri. ps. xci. Non adijciet vltra vt tranſmigret te. q: immutabili immutabiliter adheſiſti. Uiſitauit puniendo. ps. lxxxviij. Uiſitabo in virga iniquitates eoꝝ ⁊c. Iniquitatē tuā. nō creaturā ſuā. Filia Edom, eccleſia malignantiū. terrena. ſanguinea. diſcooperuit pcc̄a tua. Nau iij. Reuelabo pudēda tua in facie tua q̄ ꝯfiteri noluiſti. ¶ Completa eſt. He ſunt/vt dixi/due ciuitates q̄ ab initio cōſtruūtur. Syon que hier'm p Eſaiā. xl. c. dicit ꝙ cōpleta ſit malitia eius: ⁊ dimiſſa iniquitas illius. ſm̄ illud ps. xxxi. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniq̄tates ⁊c. vide de pe. diſt. iij. ille rex. Unde leta ꝓmiſſio ſubiūgit. Non adijciet. vt trāſmigret te. Quū enī facto iudicio iniq̄tas ceſſauerit: ⁊ plena requies adfuerit: nulla eius mutatio erit. ſed viſitabit Edom nō remittendo/puniendo/dicendo. Ite maledicti in ignem eternum. Matth. xxv.

¶ Articulus. viij.

Recordare. Hec lamentatio q̄ eſt oratio Hieremie que fuit expoſita in ꝑnci. lamentationū: ⁊ hic iterū exponit a quibuſdā canticū appellatur. Nam ⁊ lamenta cantica dicitur. et ecōuerſo. Sicut enī in p̄ſenti fine miſerijs nulla ſunt gaudia: ita ſine lamētis aut pauca aut nulla ſunt gaudia vel cantica. Monachi tamē pſalmū decantant. Uera autē cantica in celeſti ſyon decent. ps. lxiiij. Te decet hymnus deus in ſyon. Lamentatiōes in exilio. Iure tñ ante ꝙ ad patriā veniat ad quā ꝓperat. quaſi in meditullio carminis fletibus ⁊ ecōuerſo ꝑmiſcent: dum p̄ſētia mala plāguntur: ⁊ gaudia futura ſperant. ¶ Recordare. Hieremias fratrū amator: ⁊ ppl'i iſrael q̄ multū orat ꝓ pplo ⁊ ſancta ciuitate. ij. Macha. vlti. ꝓ oībus lamētans/eccleſiam ad lamentationē q: tribulata eſt ⁊ minorata temporaliter ⁊ ſpūaliter: inuitat. Unde dicit. Recorda papa iudicij eiꝰ miſericordiā implorat. Recorda. q̄ oblitus videris: dū non vlciſceris. Quid acciderit. ꝙ magnū ꝙ crudele. Nobis. quaſi nō meritis. Intuere. cuʒ mīa. Et reſpice. cū effectu. Opprobriū noſtrū. ps. lxxviij. Facti ſumꝰ opprobriū vicinis noſtris. Hereditas noſtra. hiſtorice. Iudei in captiuitatē chaldeoꝝ ducti. tropologice. ſcriptura verſa eſt. Ad alienos. demones. Domus noſtre. intelligentia ſcripture vel mētes. Ad extraneos. infideles. Pupilli. q̄bus debes eſſe adiutor. ps. ix. Pupillo tu eris adiutor. Facti ſumus abſq̄ p̄re. deoꝰ ꝓ pctīs noſtris offenſo. Matres noſtre. eccleſie. vel fides ſpes ⁊ charitas. Quaſi vidue. q̄ſi vir habentes verū cultorē. ¶ Recordare. vox martyꝝ ⁊ tribulatoꝝ in eccleſia eſt. q̄ tormētis ⁊ preſſuris afflicti clamāt. Quū enī in p̄ſentia nō vlciſcatur mala q̄ fiūt intra eccleſiam deus: oblitus videt. ps. xij. Uſq̄ quo obliuiſceris me ⁊c. et alibi. Obliuiſceris inopie noſtre ⁊ tribulatiōis noſtre. Sed ad hoc Anacletus papa r̄ndet. Si oīa in hoc ſeculo vindicata eſſent: locū diuina iudicia non haberent. vj. q. j. ſi oīa. Intuere ⁊ reſpice. Idem eſt. ſed iteratio/affectionis indiciū eſt. hoc enī affectu legendum eſt. Hereditas. heretici ⁊ falſi chriſtiani hereditatem eccleſie aut de-

monibus aut prauis inſtitutionibus tradiderunt. ſcriptura enī hereditas eſt fideliū. hāc vertūt/q̄ a deo alieni ſunt. ⁊ ſenſu ⁊ ingenio eam credentes intelligere. peruertunt a cōmuni intellectu eccl'ie diſcedentes. xxxvij. diſt. relatuʒ. xxiiij. q. iij. hereſis. ⁊. c. transferunt. Domus nr̄e. i. mentes humane ad immūdos ſpūs peccādo trāſeūt. Pupilli. vere pupilli ⁊ orphani ſunt hodie q̄dāmodo chriſtiani. Abſq̄ patre cōſolatore. i. p̄lato in ſpūalibus nutritore. Sacerdotes enī ⁊ p̄lati q̄ p̄res vocātur. iij. q. v. oēs qui. vj. q. j. ſacerdotes. ⁊. c. infames. filios exorciant ⁊ occidūt xciij. di. diaconi. v. ix. q. iij. §. de his. cū. c. ſeq. vſq̄ ad finē q̄ſtionis. Matres nr̄e q̄ſi vidue eccl'ie q̄ nos nutriūt lacte ſpūali. de ꝯſe. diſt. iiij. mater eccl'ia. a paſtoribus viduate fugientibus vel negligentibꝰ nō poſſunt deo filios generare. ¶ A Notoriū enī eſt hodie ꝙ raro p̄lati maxime epi reſident in eccleſijs cathedralibus. ſed nūc p curias ꝑncipum ꝯtra iura vagantur. maxime quū ab eis tēporalia nō tenēt. xxiij. q. viij. quo auſu. ⁊. §. ecce. ⁊ eꝫ de op. cum parati. vbi de hoc. ⁊ eoꝝ tractant negotia temporalia ⁊ ꝓcurant/ꝯtra iura. lxxxviij. di. c. j. ⁊ epo. c. perlatum. ⁊ eꝫ ne cle. vel mo. per totum. Aut in laribus paternis habitant ꝓpe ſanguinē ⁊ carnē: dicentes. Pater ⁊ mater nō noui vos. quū ecōtra deberēt dicere Deutero. xxxiij. xciij. di. diaconi. v. Aut in curia romana trotant poſt equos cardinaliū. adde q̄d ſcripſi. ſ. in ar. x in. §. poſtq̄. in fi. ſerui ibi effecti ⁊ mercenarij. quū in ſuis epatibus eſſent liberi domini ⁊ maiores. vt ambiant ampliꝰ: ⁊ habeant de honore terreno: nō contenti terminis ſuis: quū habeant vltra cōdignū/contra iura. j. q. j. ꝑncipatus. ⁊. c. nullus itaq̄. et q. vj. ſicut is. ⁊. q. vij. ſancimus. ⁊. xlj. di. miramur. ⁊. viij. q. j. in ſcripturis. ⁊. c. ſciendū. ⁊. c. qui epatum. Aut p mūdū vagant ſuas eccl'ias deſerentes: nec de aīabus ſubditoꝝ aliquā curā habētes. ꝯtra illa oīa iura. vij. q. j. ſicut vir. ibi. Epm vero opꝫ opportune ⁊ importune atq̄ ſine intermiſſione eccl'iam ſuā docere: eamq̄ prudenter regere et amare ⁊c. ⁊. c. qualiter. ibi. Ne diutius gregi fideliū deſit paſtoralis cuſtodia. ⁊. c. q̄uis. ibi. Ne ergo langueſcente paſtore grex (q̄d abſit) inſidiatoris laniandus dentibus exponatur: vel eccleſie ipſius vtilitates depereāt. ⁊. c. quenit. vbi eſt expſſum. ⁊. c. placuit. ⁊. c. ſi qui. ⁊. c. epm de dioceſi. eꝫ de cle. non reſi. ex tue. ⁊ expſſum in. c. xi. in. c. qualiter. ⁊ de trāſla. epi inter corpalia. §. ſicut autē. ⁊ de renū. niſi cum pridē. §. veruʒ. ibi. Non debes deſerere ſponſam tuā: cui deſigendo manū apud extraneū te fide media copulaſti. Immo nec longā peregrinationē pōt facere epus ſine licentia pape. eꝫ de vo. ⁊ vo. re. magne. §. p̄terea. in fi. Sed q: ꝓut cōiter/hodie oēs p̄lati mercenarij ſunt/querentes q̄ ſua ſunt nō q̄ chriſti. Phil. ij. viij. q. j. ſunt in eccleſia. nō paſtores lucra animarum q̄rentes. xxiij. q. iiij. tres ꝑſonas. Ideo fugiūt ab eccleſijs: ⁊ nō eſt eis cura de ouibus. ſed eſt eis cura de lana ⁊ lacte ⁊ carnibus. Nec curāt ſi greges eoꝝ a demonibꝰ lacerent. eꝫ de elec. ne ꝓ defectu. vij. q. j. §. hoc nunc. Quū ⁊ ipſi demones viſibiles eos lacerent excoriādo. vt ſupra dictū eſt. ij. c. thren. in lra Beth. v. ar. ¶ Aquā noſtrā. doctrinā ſalutarē. Eccl'i. xv. ⁊ aqua ſapie ſalu. po. ⁊c. Pecunia cōparauimꝰ. ꝯtra illud Eſa. lv. Qui nō habetis argentum ꝓperate emite ⁊c. Et ligna noſtra. eccl'iaſtica ſacra calefacientia aīam. ſicut fac accuſa. xv. q. ſi. c. ſi. Precio cōparauimꝰ. a ſacerdotibus ſimoniacis. j. q. j. cum ordinaret. ⁊. q. iij. ſaluator. ⁊. c. et multis. ⁊. c. nō ſolum. Cōtra ſacerdotes dicit hoc q̄ faciūt domū dei domū negotiationis. vt p̄. c. c. nō ſolū. Eſa. lvj. Mat. xxi. Mar. xi. Luce. ix. Io. ij. qui ſacramēta vel doctrinam ⁊ dona dei pecunia diſtrahūt. j. q. j. grā. ⁊. c. cito turpem. ⁊. c. qui ſtudet. ¶ Ceruicibus ꝓcuſſis. Noſtris minabamur id eſt ducebamur a pſecutoribus. Laſſis. i ꝑctīs. Nō dabatur requies. q: nullus malus ſabbatizare pōt. i. requieſcere. q: nūq̄ illi ſua ꝯſcientia requieſcit. ſm̄ Aug. ¶ Deplorat eccleſia ꝙ martyres a pſecutoribus colaphizantur. fatigatis ceruicibus trahūtur, de loco in locū ſine requie ſu

gere cōpelluntur. Uel quia dictū eſt Matth.v. Luce.vj.
⁊.xxiij.q.j.§.j. Siquis pcuſſerit te in vnā maxillā ⁊c.meli⁹
ceruicem ſupbiā accipim⁹:qua ferimur et fugamur/quū
ex ɔſcientia reatus ꝑtimeſcimus. q: deus humilia reſpi/
cit:⁊ alta a longe cognoſcit. ps.cxxxvij. quo ɔſiderato nō
eſt requies.q: vita carnalis laborioſa. ſpūalis quieta. q:
ſub iugo dn̄i. ℂ Egypto. Egyptus interpretat̄ tenebre
vel anguſtia vel tribulatio.potentioribus qui curis diui
tiarū obſcurant̄. Dedim⁹ manū. quaſi vincti. ⁊ Aſſyriis
Aſſyrij interpretant̄ ſuſtollentes vigilias dn̄i. dirigentib⁹
ſe ad lucra ſeculi. Ut ſaturaremur pane. caducis rebus
trāſitorijs.j.Regū.ij. Repleti prius pro panibus ſe locaue
runt ⁊c. ℂ Eccleſia lamentat̄ ꝙ etiā miniſtri altaris pro
terrenis rebus dant manus egypto/potentioribus q̄ di/
uitiarū vel delictoꝝ tenebris obſcurant̄. Egyptus enim
tenebre interpretat̄.⁊ Aſſyrijs.i.dirigentib⁹ qui ſe ſcʒ ad
oīa mūdana dirigūt:vt diuitijs affluāt:honoribus excel
lant.qbus ſeruiūt miniſtri chriſti ꝓ caducis ⁊ trāſitorijs.
⁊ ſic luminaria mūdi ſcʒ rectores eccleſiarū.xciij.di.ſacer
dotes.tenebre facte ſunt. q̄ manus ad celū deberēt leua/
re/⁊ cū Moyſe ad celuʒ tendere ne fiant graues. Exod.
xvij.xxxvj.diſt.c.vlti. vnde ps.cxxxiij. In noctib⁹ extollite
man⁹ veſtras in ſancta ⁊ be.dn̄o. ℂ Pr̄es noſtri. eccl̄ia.
ps.xliij. Pro patribus tuis ⁊c.lxviij.diſt.quoꝝ vices. vel
Adam vel Eua.de pe.diſt.j.ſicut p̄mi. Peccauerūt. Pr̄es
noſtri comederūt vuā acerbā:⁊ dētes filioꝝ obtupeſcūt.
Ezech.xviij. Et nō ſunt. Rachel ploꝛans filios mortuos
noluit ɔſolari:q: nō ſunt. Matth.ij.quia mortui. Et nos
iniq̄tates eoꝝ portauim⁹.i.pcc̄m originale.de ɔſe.diſt.iiij.
c.ij.⁊.c.ſeq.⁊.c.nō ex quo. Uel penā culpa ſacerdotū.vox
eſt chriſtiani populi q̄ ſacerdotū ⁊ principū peccatis fla/
gellatur dicētis. Patres noſtri peccauerūt.quaſi nō ſunt
qui debuerāt.⁊ nos iniq̄.eoꝝ por. Non tn̄ de ſe p̄ſumat.q:
ꝓ merito plebis eſt electio paſtoris.ij.q.vij.c.j.⁊.§.iteʒ qd̄
dicitur.vj.q.j.ex merito.viij.q.j.audacter. neqȝ imitatori/
bus.lxxxvj.di.facientis.xxiij.q.iiij.ita plane.ij.q.j.votum.
culpa minuitur:ſed auget̄ vnde Cayn ſepties punit̄. La/
mech ſeptuageſies ſepties. Gen̄.iiij.xxxj.q.j.quō. Poſt
p̄ceptum em̄ ⁊ exemplū ſupple bonū/maior eſt peccātis
pena ſicut ⁊ pcc̄m. ℂ Poteſt etiā hoc referri ad origina/
le pcc̄m:cui⁹ tabes in oēs tranſijt. Et nō ſunt.peccatum
em̄ nihil eſt.⁊ qui peccat nihil eſt.de pe.diſt.ij.§.ſi.q: reli/
cto vero eſſe/voluit nō eſſe.i.peccare. Non dixit/pr̄es pec
cauerūt ⁊ nō eſt pcc̄m eoꝝ. Illis em̄ defunctis manet pec
catū/⁊ pena peccati. Sed poſtꝙ pcc̄m in baptiſmo remiſ
ſum eſt:vnuſquiſqȝ punitur ꝓ ꝓprijs malis:aut remune/
ratur ꝓ bonis.ex̄ de ſum.trini.c.j. ℂ B Sciendū ꝙ tri/ Pena triplex.
plex eſt pena.eterna/corporalis/⁊ ſpūalis. Eterna pena
nūꝙ punitur vnus pro alio. Exo.xvij.j.q.iiij.iudei. Corpo
ralis pena duplex eſt. Una circa corpus. ⁊ illa ſepe punit̄
vnus ꝓ alio.j.q.iiij.§.item pctō ciuiū. Alia circa ſtatū rei.
vt eſt ſeruitus/vel infamia.⁊ illa ſepe punitur vn⁹ ꝓ alio.
filius ꝓ patre.vj.q.j.ſiquis. ℂ Alia eſt etiā pena tēpora/
lis.⁊ illa ſepe punitur vn⁹ ꝓ alio.ex̄ de here.vergentis.
ℂ Eſt alia pena ſpūalis.⁊ hec quadruplex. ſcʒ Excōica/
tionis.⁊ nūꝙ hac punitur vnus pro alio.xxiiij.q.iij.ſi ha/
bes. Alia interdicti. Alia remotio ab oblationibus. Alia
remotio ab ordine.⁊ his tribus ſepe punit̄ vnus ꝓ alio.
vt de hoc plene no.j.q.iiij.in ſumma.xxiiij.q.iij.in ſumma.
ex̄ de his que ſi.a ma.queſiuit. ℂ Serui demones vel he
retici.vel mali p̄lati ſerui peccati. Ioā.viij. dn̄ati ſunt no/
ſtri qui debuerūt ſeruire. Non fuit q̄ redimeret. ps.vij.nō
eſt qui redimat neqȝ qui ſal.fa. ſi deus nō vult.alius non
pōt redimere: niſi chriſt⁹ q̄ ſeipm dedit in p̄ciū. Ephe. v.
ℂ Serui ⁊c. Plorat gens ſancta ppl'us acquiſitionis.ex̄
de elec.fundamēta.lib.vj.ſpūales nequitias.que ſuā per/
diderunt libertatem. Dn̄antur noſtri ⁊ affliguntur ſerui/
tute pcti. Uel ſerui peccatoꝝ in eccleſiarum regimine cō/
ſtituti:in eos quos dn̄s redemit/lupoꝝ vtunt̄ rabie: non
canū defenſione.xliij.diſt.ſit rector. Luctus ergo peniten/
tium eſt:qui laqueos ſathane euellere cupiunt:cui⁹ do/
minio ſubiugati ſunt per pcc̄m. ℂ In aīabus.deſiderio
animarū. q̄ſi di.ꝙ indigna patimur ꝙ crudelia ꝙ miſerā
da. Noſtris/afferebamus panē nobis.afferebamus ſcri/
pturarū virtutum panē/qui de celo deſcendit. Ioā.vj.de
ɔſe.diſt.ij.oīa. A facie gladij in deſerto.ab impugnatione
diaboli inſidiantis/qui cecidit de celo. Eſa.xiiij.de peni.
di.ij.p̄ncipium.⁊ habitat in deſerto.in corde a deo dereli
cto. Matth.xij.⁊ Luce.xj. ℂ Pellis noſtra.mortalitatis.
Quaſi cliban⁹.diaboli. Exuſta eſt.flatu diaboli fabri ſuf/
flantis prunas. Eſa.liiij. A facie tempeſtatū famis.ſpūa/
lis.que eſt quaſi turbo tempeſtatis. Plangitur pellis no
ſtra quaſi clibanus exuſta:qua primi parentes induti. de
pe.diſt.j.adam. Gen̄.iij.de paradiſo ſunt eiecti. vnde ſin/
gulariter pellis nō pelles dixit.quia ex ipſis oēs cōtraxi/
mus vnā pellem mortalitatis.de conſe.di.iiij. nō ex quo.
Hec fedata eſt quaſi clibanus.i.diabolus q̄ eſt fornax vi/
tioꝝ.⁊ quotidie nouis concupiſcentiarū incendit vſtioni
bus. Hac vſtione tēpeſtate famis affligimur qui eterne
vite epulis nō reficimur. ℂ Mulieres in ſyon humilia/
uerunt.corrumpendo.quoties peccatoꝝ feditate graua/
mur:⁊ de ſyon altitudine ad humilia corruimus. Mulie
res.i.anime noſtre. In ſyon.i.in culmine eccleſie leuate
humiliant̄ humi demones. Et virgines in ciuitatibus iu
da.nō furtim ſed publice. Uirgines fideliū mentes ſunt
deo dicate. Ciuitates in quibus humiliant̄: diuerſi ſunt
gradus. Alia em̄ eſt ꝓfeſſio ſacerdotum.alia leuitarum.
alia monachoꝝ.alia virginū.alia viduarū. alia cōiuga/
toꝝ. In ſingulis ſunt alique pure virgines.alique ꝓpoſi
tum nō ſeruantes deuirginātur.xxvij.q.j.que chriſto.⁊.c.
impudicas.cū.iiij.c.ſeq. Uel iſte ſunt virgines fatue cor/
pore/nō mente.xxxij.q.v.ſi paulus. Iſidorus. Uirgo car/
ne nō mente nullū p̄emiū habet in remuneratiōe. Ber.
Sine humilitate/audeo dicere/nec virginitas Marie
deo placuiſſet. Aug. Non dubito p̄ferre mulierē ſupbe vir
gini. ℂ Principes manu ſuſpenſi ſunt. Doctores ſancte
eccl̄ie hoſtium manibus ad alta ſuſpendūtur: quādo in/
tentionē boni operis deſerentes/ad volūtatem hoſtium
diſtrahūtur. Tales p̄ncipes nō vitijs p̄ncipantur:ſed eis
vitia.ij.q.j.ſcelus. Tales p̄ncipes mala cōſilia dant ⁊ re/
probanda.ps.xxxij. Et reprobat cōſilia p̄ncipum. Princi
pes mali ſuſpendi mandātur a dn̄o. Numeri.xxv. Tolle
cunctos p̄ncipes ⁊c.vbi Greg. Hoc ſi hoīes cogitarent:
p̄ncipatus nō ambirent:ſufficit em̄ ꝓ peccatis ꝓprijs ar/
gui:⁊ reddere rationē.quid neceſſe eſt ꝓ pctis ppl'i oſten
tari cōtra ſolem: De iſtis p̄ncipibus dixi.s.c.ij.ſuper lite/
ra Beth in verbo p̄ncipes.in.v.ar. ℂ Facies ſenum non
erubuerūt.nulli em̄ etati parcit.q: ſerpens callidiſſimus
nec pueris miſeretur.nec iuuenes reueretur. nec parcit
ſenibus.oēm etatem ⁊ dignitatem vna tempeſtate inuol/
uit. ℂ Adoleſcentibus impudice.factum ſpuriū ⁊ nefa/
rium.vnde p̄ncipaliter hoſtes adducuntur in odium. De
iſto execrabili vitio plene ſupra i iſta orone Hieremie ſup
iſto eodeʒ verbo dixi ſcdo ar. Abuſi ſunt.⁊ pueri in ligno
corruerunt.ſuſpenſi in eo.qbus nec etas pepercit. Pueri
ſtulti in ligno corruerūt qui in chriſtum in ligno penden
tem.j.Per.ij.credere noluerūt. ℂ Senes de portis defe/
cerunt.ſenes ſcʒ quoꝝ ſenſus ſunt cani.lxxxiiij.diſ.porro.
manſueti ⁊ quieti.ſed ſi deum offendūt:de portis defici/
unt.de qbus d: ps.cxvij. Aperite mihi portas iuſtitie. in
his deficiūt dum ſcandalis fatigati iter rectuʒ deſtituūt.
Uel ſenes.i.p̄dicatores defecerūt de portis vbi conſueue
rant p̄dicare. vnde Amos.v. Odio habuerūt corripiētē
in porta. ℂ Iuuenes de choro pſallentiū.ſanctoꝝ. Iuue/
nes deficiūt de choro pſallentiū:quū in eis ſpūale canti/
cum deficit.q: nō pſallūt ſpū ⁊ mente.j.Cor.xiiij.xxxviij.
diſt.oēs pſallentes.⁊.c ſedulo. Et a choro ſanctoꝝ alieni
obliuiſcūtur canticū dn̄i dicentes. ps.cxxxvj. Quō canta
bimus canticū dn̄i in terra aliena: de peni.diſt.iij.in ſalici
bus. ℂ Defecit gaudiū cordis noſtri. ceſſauit gaudium.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quieuit ſonitus letantiũ.conticuit dulcedo cithare. cum cantico nõ bibent vinũ.Eſa.xxiiij.ps.l. Auditui meo da-bis gaudiũ ⁊c.Cordis ↄtriti ⁊ humiliati.ps.l.Verſus eſt in luctum chorus noſter.harmoniã lugendi. chorus vir-tutũ.Vox eſt penitentiũ qui cor cõtritum ⁊ humiliatum deo offerũt.l.diſt.ponderet.⁊ q: abeſt ſponſus:oẽ gaudiũ in luctũ cõuertunt.qđ Dauid recuperare volẽs/ait.Red de mihi letitiã ſalutaris tui ⁊c.Quoties aĩa ſagitta pcti vulneratꝛ:gaudiũ eius diſſoluitur.quũ ad ↄſcientiam re-uertitur.⁊ chorus ꝟtutũ in luctũ cõmutatur.qđ in Aſael recte figuratꝛ.ij.Reg.ij.qui tanꝗ̃ caprea velociſſim⁹ cur-ſor erat. Unde dum incaute ⁊ pcipitanter inſequeretur Abner:pcuſſus in inguine/perijt. Sic anim⁹ q̃ velociſſi-mus motus ſuos patientia ⁊ grauitate nõ moderatꝛ:ſe-pe in fornicationez mentis ⁊ corporis pcipitatur. Unde in libro collationũ Jo.caſſia.in collatione.ij.de caſtitate dicit ſic Theremo. Quãtum quis in leuitate ⁊ patientia cordis/tãtũ in corporis puritate pficiet. quãtoq; lõgius iracũdie ppulerit paſſionẽ:tanto tenacius caſtitatem ſer uabit. Non eñ eſtus corporis declinabit/niſi q̃ animi mo tus ante cõpreſſerit. Quia beati mites: qm̃ ipſi poſſide-bũt terrã.Matth.v. id eſt. Non al's ditioni noſtre rebel-lis hui⁹ corporis terra ſubdetur:niſi mens noſtra pus pa tientie lenitate fuerit fecũdata. Nec poterit quis aduer-ſus carnẽ ſuã inſurgentia bella libidinis cõprimere: niſi pus armis manſuetudinis inſtruatꝛ. ¶ Chorus vertitur in luctũ:qñ in penitentibus virtutũ chorus quaſi harmo nia lugendi deplorat qđ amiſit.⁊ concentũ ſumit penitẽ di.vt poſt planctus ⁊ lachrymas redeat idem chorus ad gaudia.ſicut dixit Sara deo Tob.iij. Poſt lachrymatio-nẽ ⁊ fletum/exultationẽ infundis.¶ C Cecidit corona capitis noſtri.hoc eſt in eccleſia vel fulgidi moribus vel bone volũtatis. Ue nobis q: peccauim⁹. amiſſa corona. Tunc mens noſtra corona virtutũ decoratur: quũ ſcuto bone voluntatis ornatꝛ.ps.v. Scuto bone volũtatis tue coronaſti nos. Sed quũ volũtas mutatur: quaſi corona victoribus datur.ſm Maximũ.Apoc.ij.Eſto fidelis vſq; ad mortẽ ⁊ dabo tibi coronam vite. Corona amittitꝛ. vn-de ſequitꝛ. Ue nobis q: peccauim⁹. fruſtra eñ in ceteris laboramus:ſi bona volũtate caremus. Unde ſuper illud Luce.ij.Et in terra pax ho.bo.vo. dicit Grego. Ante dei oculos nunꝗ̃ manus vacua eſt a munere: ſi arca cordis plena eſt bona volũtate.nil quippe offertur dignius bo-na voluntate.⁊ Aug.xiij.de trini. Pertinet eñ iuſtitia ad bonã volũtatem.Sacerdotes etiã ⁊ virgines ſunt quaſi corona decoris eccleſie.q: illuſtrior portio gregis chriſti. ſm Cyprianũ.ſed ij ſepe cadunt vitijs labefactati.Fides quoq; dum integritatem amittit/quaſi corona de capite cadit. ¶ Scđm Eſa.etiã chriſtus corona eccleſie eſt. vn-de ait Eſa.xxviij.Erit dñs exercituũ corona glie.Hãc co ronam eccleſia pdit:dum fides chriſti pditur in q̃buſdaz membris:vel prauis operibus maculatꝛ. ¶ Per coronã etiã capita eccľie digne intelliguntur.q: corona in capite ponitur.ps.xx. Poſuiſti in capite eius coro. de la.⁊c. Iſti ſunt plati qui hodie cõiter a vita apľica ceciderũt. Nam etſi teneant locũ apłoꝝ.lxviij.di.quoꝝ.⁊ ſanctoꝝ.nõ tamẽ tenent eoꝝ ſermones/cõuerſationẽ/⁊ abſtinentiã/⁊ ope ra.xxxv.di.eccľeſie pncipes.xl.diſt.nõ eſt facile.Et ideo cõ tra iſta coronata capita ⁊ mitrata dicitꝛ Amos.vj.Ue vo-bis q̃ opulenti eſtis in ſyon.i.in eccľia. auro ſuffarcinati. veſtra timide reſeruantes.aliena ſcʒ bona eccleſie nõ fi-deliter diſpenſantes.xij.q.ij.gloria.ꝟſi.ſocrates.al's eſt.c. Et cõfiditis in monte ſamarie.in altitudine dignitatis q̃ data eſt vobis ad cuſtodiã ſubditoꝝ.vnde ⁊ dñs ſe ſama-ritanũ.i.cuſtodem nõ negauit. Luce.xj.melius Jo.viij.ex de pſump.nõne.⁊ Luce.ij.dr in pſona platoꝝ.Et paſtores erant in regione eadem vigilãtes/⁊ cuſtodiẽtes vigilias noctis ſupra gregem ſuũ.Optimates pompatice ⁊ ſicut dñi pcedentes:nõ ſe humiliantes.ↄtra illud.c.diſ.contra morẽ.Capita populoꝝ.hodie ex quo membra infecta.vj.

q.j.ex merito.vere hodie in eccleſia adimpletur verbum Eſa.j.c.⁊ vide Hiere.vj.⁊.viij.c.Omne caput languidũ: id eſt platus.⁊ omne cor merens.triſtitia mũdi q̃ mortẽ operatur.ij.ad Coꝝ.vij.A planta pedis.i.minimis ſubdi-tis.Uſq; ad verticem.platum ſuperiorem. Non eſt in eo. corpore eccleſie.Sanitas.ſpũalis. Malach.iij.ibi.Orie-tur vobis timentibus nomen meũ ſol iuſtitie. et ſanitas in pennis eius.⁊ transferũtur hec verba.vj.q.j.§.Verum. ¶ D Quã infirma ⁊ vulnerata capita.j.q.j.verum.ho die habeat eccleſia/experientia manifeſtat.⁊ ideo dum caput egrotat cetera mẽbra dolent.Berñ. Principis er-ror multos inuoluit:⁊ tantis obeſt quãtis peſt.ad hoc ẽ de vo.⁊ vo.re.magne.Multi de cauda ad caput venerũt de humilitate ad dignitatem.j.Reg.xv. Nõne quũ paruu lus eſſes in oculis tuis: caput in tribubus iſrael factus es:Et put frequẽtius/dum ſunt plati in capite dignita-tis:dimittunt caudam humilitatis.ſicut Saul.Et iõ me-rito caput cũ cauda pdunt.j.Regũ.xxxj.Preciderunt ca-put Sauli ⁊ ſpoliauerũt eum armis. De iſto malo capite ⁊ mala cauda.Eſa.ix. Et diſperdet dñs ab iſrael caput ⁊ caudã incuruantẽ ⁊ depꝛauantẽ die vna.Lõgeuus ⁊ ho-norabilis ipſe eſt caput:⁊ pphetа docens mendaciũ ipe eſt cauda. Potens quilibet depoſitione vel etiam morte deijcitꝛ.Arma ſunt carnalia.mũdana ſapia/potẽtia/opu-lentia/que ſunt arma hoſtis antiqui ad miſeras aĩas ca-priuandas.ex de renũ.niſi cum pridẽ.§.verum.q̃bus po-tentes in morte (ipſa eſt cauda) caput dum Saul pcidi-ditur:ſpoliãtur.Hec ſunt arma cum q̃bus Dauid contra Goliam pugnare neſciuit.j.Reg.xvij. q: nõ carnalibus ſed ſpũalibus armis diabolus eſt vincẽdus.ij.ad Coꝝ.x. Arma militie noſtre non ſunt carnalia: ſed potentia dñi. Arma ſpũalia ponũtur ad Ephe.vj.ibi.Accipite armatu ram.Et clericorũ arma ſunt lachryme ⁊ orones.xxiij.q. viij.cõuenior.cum.§.pcedenti. ¶ Propterea meſtũ pnia cõtritum factũ eſt cor noſtrũ.ideo cõtenebrati ſunt corru ptione pcti/oculi interiores.pulſores in eccleſia:quia de-buerũt in deũ aſpicere.vox eſt penitentiũ.¶ E Eſt aũt duplex meſtitie ſpecies eſtꝫ doloris. de quo Hiere. viij. dolor meus ſup dolorem.q: pctõꝝ dolor dolor additꝛ cõ-punctionis.De quo Aug.in lib.de pnia.Dolor in pnia cõ-tinue cuſtodiatur.hic ſemp doleat.de peni.diſt.iij.ſi apls. Chriſtianus nimis doleat:q: chriſtus nimis doluit.s.c.c. j.ibi.O vos oẽs.⁊.j.ſi eſt dolor ſicut dolor meus. ſup ſra Lamech.in ar.iiij. Eſt ⁊ dolor malus.de q̃: In dolore pa-ries filios.Geñ.iij.Eſt ⁊ bonus.ps.xxxviij.⁊ dolor meus renouatus eſt.ita poſt pctm̃ cor humiliatur: vt huius do-loris medicina infirmitatis dolor abſcedat.Contenebra ti ſunt oculi noſtri.malitia pctõrum ſcʒ infecti ⁊ cecati ne chriſti lumen videre non poſſint.ps.cxiij.⁊.cxxxiiij.Ocu los habent ⁊ nõ videbũt. ¶ Propter montẽ ſyõ.eccleſie ps.lxvij.Mons chriſtus coagulatus/mons pinguis.de monte abſciſſus ſine manibus. incarnatus de ſpũſancto ex maria virgine.Dañ.ij.Quia diſperijt.qui quum equa lis eſſet pri:ſemetipm̃ exinaniuit. Phi.ij. Ideo obtenebra tis oculis hunc montẽ nõ vident pfidi:q: diſperijt apud eos.Roma.xj.Cecitas ex parte contingit in iſrľ.Uulpes ambulauerũt in eo.pſecutores vel heretici qui male ſen-tiũt de incarnatiõe dñi: eccľiam lacerantes ⁊ catholicã fidem fraudulẽter corrũpentes.ideo partes vulpiũ erũt. ps.lxij.Uulpes fuit Herodes pſecutor chriſti ⁊ ioannis. vnde Luce.xiij. Ite ⁊ dicite vulpi illi.vbi Beda. Propter dolos ⁊ inſidias Herodem vulpẽ appellat.qđ plenũ frau dis eſt aĩal.in foueis pp̄ter inſidias latens.odore feten-s nũꝗ̃ rectis itineribus incedens. Que oĩa hereticis con-ueniũt.quoꝝ typum Herodes tenet.qui chriſtũ latere: cu fidei chriſtiane in credentib⁹ conatur extinguere.De iſtis vulpibus dixi plene ſupra in iſta orone Hieremie/in iſto eodem ꝟbo.vulpes.ij.ar.Tu autẽ dñe. Judicis fortitudi nẽ ⁊ magnitudinem pdicat. In eternũ pmanebis.ps.c. Tu aũt dñe in eternũ pmanes,⁊ iterũ ibidẽ.ps.Tu autẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

idem ipſe es:⁊ anni tui nõ deficient. Nec eſt localis eius
manſio aut tꝑalis. nec aliud ꝙ ipſe. ſed ipſe vna ⁊ indiui-
dua ⁊ ꝑmanens eſſentia. q: ꝙuis filius ſe exinaniret ſer-
ui formã accipiens. Phi.ij. manet tñ in eternũ ſoliũ tuũ.
ps.xliiij. Sedes tua deꝰ in ſeculũ ſeculi. ⁊ iterũ ps.cxliiij.
Regnũ tuũ regnũ omniũ ſeculoꝝ. Dum ſoliũ audis/iu-
dicem intellige:⁊ time quaſi deũ. Time: ⁊ mãdata eiꝰ ob
ſerua. Eccl'e vlti. in fi. et ſi ſm hoiem iudicatur: regnũ tñ
eius eſt in eternũ:q: nõ eſt de hoc mũdo. Joã.xviij.xxiiij.
q.iij.ſi.§.j. ¶ Quare. Poſt oĩmodas ſpecies lamẽtatio-
nis ad deũ ſolũ ꝑces conuertit:q ſolus põt ꝯſolari. In per-
petuũ obliuiſceris noſtri:ps.xij. Uſqꝫ quo obliuiſceriſ me
in finẽ ⁊c. ⁊ iterum ps.cij. Nõ in perpetuũ iraſceꝭ neqꝫ in
eternũ cõminabiꝭ. Non ſm pctã noſtra facias nobis. Si-
mus ꝙ memores eius: ne obliuiſcatur noſtri. q: ps. lxxvj.
Non obliuiſcitur miſereri deus: niſi nos obliuiſcamur.
et ſi obliti fuerimus:ipe grãm inſpirat. obliuionez fugat.
vñ ps.xxi. Reminiſcenꝭ ⁊ conuertentur ad dñm vniuerſi
fines terre. Et ideo nõ obliuiſciꝭ miſereri deus. q: nõ ca-
dit in euz obliuio:cui oĩa nuda ⁊ apta ⁊ ꝑſentia ſunt. ad
Heb.iiij.xviij.q.[illegible]nicioſam. Sed quũ differt auxiliari:
videtur oblitus. vt ſic aſcendat deſideriũ:⁊ dulcius ſit ſo
latiũ. Sic figulus vaſa ſua ꝓbat: vt vaſa in honorem fa-
ciat.ij.ad Timo.ij. q: vaſa figuli ꝓbat fornax. de pe.di.ij.
ſi em̃.vltra.iiij.colum.℟.ſeder. derelinques nos.paſſioni-
bus ſubiacere. In lõgitudinẽ dierũ.ps.cij. Non in perpe
tuũ iraſcetur. ¶ Conuerte.iudicẽ ꝓuocatum ad iuſtitiã
ꝓpter pctã/humiliter ⁊ ſuppliciter obſecrat. Dñe nos ad
te.ps.lxxxiiij. Cõuerte nos deus ſalutaris noſter. Cõuer
te ꝑ grãm. Et cõuertemur. quãtum in nobis eſt arbitrio
libertatis. vñ.j.ad Coꝛ.xv. Gratia dei ſum id qđ ſum. et
grã eius in me vacua nõ fuit. Grã em̃ vocantis ꝑcedit:⁊
excitat libertatem volũtatis. Noſtrũ eſt qđ decidimꝰ. dei
ꝙ reſurgimus. Hoies em̃ caro ſunt. ſpũs vadens ⁊ nõ re
diens. Non em̃ volentis eſt neqꝫ currentis/ſed miſeren-
tis dei ⁊ adiuuãtis. Roma.ix. vt ꝑuenire valeamꝰ ad cal
cem. de pe.di.ij.ſi em̃.per ꝙtuor colũ.℟. ⁊ paulo poſt. Non
tñ grã dei cõuertimur ſolũ:niſi ⁊ noſtra volũtate conuer
tamur. Eſt aũt quoddã velamen noſtre infirmitatis ſen
ſibus noſtris obiectũ:qđ niſi dei illuminatione fuerit re-
motũ:cõuerti nõ valemus. Libertas ergo ꝑ gratiã reddi
tur. Semꝑ ergo nobis orandũ eſt. Conuerte nos dñe. vñ
Aug. Nullũ credimus ad ſalutẽ niſi deo inuitante veni-
re. Nullũ inuitatũ ſalutem ſuã niſi deo auxiliante opera-
ri. Nullũ niſi orantẽ auxiliuz ꝓmereri. ad hoc. xxiij.q.iiij.
obtineri. Item Aug. Feciſti nos dñe ad imaginẽ ⁊ ſimili
tudinẽ tuam. feciſti nos nũmum tuũ. mitte radiũ ſapien-
tie tue. expellat tenebꝛas noſtras:⁊ fulgeat in nobis ima
go tua.

¶ F

Unde notandũ ꝙ in ꝑdicto loco apoſtoli ad
Coꝛinth. grã dei ⁊c. duas hereſes deſtruit
apl's. Fuerũt em̃ ꝗdã ſupbi heretici ꝗ totaz
virtutum efficaciã putabant cõſiſtere in ſo-
la arbitrij libertate. Cõtra quos dicit apl's.
Gratia dei ſum id qđ ſum. Iſte erroꝛ ponit ⁊ deſtruitur.
xxiij.q.iij.quidã.℟.pelagiani. de ꝯſe.di.iij.in tribus vlti.c.
⁊.xxvj.q.ij.qui ſine. ⁊.xxiij.q.iiij. nabuchodonoſoꝛ.℟.ꝑde
ſtinationẽ. ¶ Fuerũt alij heretici qui dicebant liberũ ar-
bitriũ nihil eſſe: vel nõ poſſe iuuare ad ſalutẽ. ꝯtra quos
oſtendẽs Paulus liberũ arbitrium ſimul eſſe cum grã/⁊
opari cũ ea:dicit. ⁊ grã eiꝰ i me vacua nõ fuit. ¶ Quãdã
feminã q ſpũalis appebat: inueni in Italia in iſto erroꝛe
dicentẽ deũ in nobis ſine nobis oĩa opari. ⁊ coꝛrecta re-
manſit. ¶ Iſte erroꝛ Manicheoꝝ dicentium nihil in no
bis eſſe poſitũ/qui negant arbitriũ liberũ: tollitur. xxiij.
q.iiij.§.nõ ergo. ⁊.§.ſed in his. ⁊ de pe.di.ij.ſi em̃.poſt.iiij.
colum.℟.liberi arbitrij. Et licet grã dei ſit ꝙ creati ſumꝰ
ꝙ viuimꝰ ꝙ mouemur:tñ hic aplus loquiꝭ de gratia gra
Gratia duplex.
tum faciẽte:ſine qua nullus hõ ſaluari põt. ¶ Eſt enim
duplex grã:creatrix ⁊ ſaluatrix. Per gratiã creantẽ virtu
tes naturales ſunt nobis inſite. Per gratiã ſaluantẽ bo-
na perdita reſtaurantur. ⁊ opa dei grata eliciũtur. Huiꝰ
gratie multiplex eſt effectus. Pꝛimo naqꝫ liberat a culpa
cũ arbitrio libero:⁊ a pena eterna. vnde ps.lxxi. Ex vſu-
ris ⁊ iniquitate redimet aĩas eoꝝ ⁊c. vbi gloſ. Uſura eſt
pena eterna. q: plus inuenitur in ſupplicijs/ꝙ cõmiſſum
ſit in peccatis. Hec gratia ſemꝑ offertur hoi ſi velit eam
accipere. Heb.xij. Contẽplantes ne quid deſit gratie dei.
j.Pet.j. Sperare in eã que offertur vobis gratiã. ¶ Se-
cũdo pꝛeparat voluntatẽ vt bonũ velit. Bonũ aũt velle
nõ põt niſi ipſa ſit bona. Eſſe non põt bona niſi a grã. vñ
Roma.ix. Non eſt volentis neqꝫ currentis. ſm qđ vult et
currit. ſed dei miſerentis. vt pꝛe.c.ſi em̃ inquit. nec eſt con
tra qđ diciꝭ Pꝛouer.xvj. Hois eſt animũ pꝛeparare. quia
homo pꝛeparat materialiter ꝑ humiliationẽ. ſed deꝰ pꝛe-
parat effectiue ꝑ infoꝛmationẽ. vnde.iiij.Reg.iiij. Illi af
ferebant vaſa:⁊ illa infundebat. ¶ Tertio dat bene ope
rari. Eſa.xxvj. Oĩa opera noſtra operatꝰ es in nobis do
mine. Jo.xv. Sine me nihil poteſtis facere. vnde Grego.
Qui aſpirando nos ꝑuenit vt velimus adiuuãdo ſubſe-
quitur ne fruſtra velimus. aliter em̃ vacua eſſet in homie
gratia. ſi nõ moueretur ⁊ operareꝭ. ⁊ hoc eſt qđ ait apl's.
Et grã eius in me vacua nõ fuit. vñ.ij.ad Coꝛ.vj. Hoꝛta
mur vos ne in vacuũ gratiam dei recipiatis. ¶ Quarto
ꝓtegit a malo/dando vires reſiſtendi. vnde ps.xxvj. Do-
minus illuminatio mea. cõtra tenebꝛas ignoꝛantie. ⁊ ſa-
lus mea. cõtra infirmitatẽ. ps.xv. Qm̃ a dextris mihi eſt
ne cõmouear. Unde iam poſſum pctõ reſiſtere. Ro.viij.
Si deꝰ ꝓ nobis:quis contra nos? ¶ Quinto ꝓmouet in
bono:vt iuſtitia augeatur. vnde Luce.xvij. dixerũt diſci-
puli dño. Adauge in nobis fidem. q.d. auge qđ dediſti. ꝑ-
fice qđ cepiſti. de pe.diſt.ij. dum ſanctam. ¶ Sexto ꝑficit/
dando ꝑſeuerantiã. vnde Phi.ij. Deus eſt q operaꝭ in no
bis ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona volũtate. Hanc orat.ps. Mi
ſericoꝛdia tua ſubſequeꝭ me oĩbus diebꝰ vite mee. i. ꝙdiu
ſum in hac vita moꝛtali. ⁊ iterũ ps.lxvij. Cõfirma hoc deꝰ
qđ operatus es in nobis. Et hec eſt grã ſaluans. de qua
Eſa.xxxj. Sicut aues volantes/ſcz ꝓtegunt pullos ſuos.
ſic ꝓteget dñs hierl'm. pꝛotegens/⁊ liberans: trãſiens/⁊
ſaluans. Liberat em̃/ſicut dictũ eſt/a malo culpe ⁊ pene.
ꝓtegit/in bono cõſeruando. tranſit/ad melioꝛa ꝓmouẽ-
do. ſaluat/ꝑſeuerantiã tribuẽdo. Matth.x. ⁊.xxiiij. Qui
ꝑſeuera. vſqꝫ in finẽ:hic ſal. erit. de pe.diſt.ij.§.euidẽter.℟.
ꝓpter hmõi. ⁊.§.ſeq. Item illud.vij.q.j.ſuggeſtũ. ¶ Se-
primo cõplet gl'iam tribuendo. vñ Roma.vj. Stipendia
pcti/moꝛs. gratia aũt dei vita eterna. Zacha.iiij. Exeqꝫ-
bit grãm gratie. ſcz grãm patrie gratie vie. nõ ſm quãti-
tatem:ſed ſm ꝓpoꝛtionez. q: ignis in ſyon ⁊ caminus in
hierl'z. Eſa.xxxj. Gratias ꝙ reddamus diuine gratie gra
tis date:nõ ex operibus iuſtitie que fecimus nos. ad Ti-
tum.ij. ⁊.iij. ⁊.j.q.j.gratia. vnde.ij.ad Coꝛ.iij. Non ꝙ ſuffi
cientes ſimus cogitare aliquid a nobis quaſi ex nobis:
ſed ſufficientia noſtra ex deo eſt. vnde Bern̄. Tria ſunt in
opere bono. Pꝛimũ eſt cogitare. deinde velle. poſtea ꝑfi-
cere. Pꝛimũ opaꝭ deꝰ in nobis ſine nob. Scđm nobiſcuz.
Tertiũ per nos facit. Siquidẽ immittẽdo bonã cogitatio
nẽ nos ꝑuenit immutando malã. ⁊ immittendo bonam
ſibi ꝑ ꝯſenſum iungit. miniſtrando ꝯſenſui facultatem fo
ris ꝑ apertum opus noſtrum internus opifex innoteſcit.
Duo ergo in pꝛedicta authoꝛitate tangit apl's. cogitatio
nem ꝗ eſt ꝑncipium oĩs boni. ⁊ ſufficientiã que eſt ꝯſum-
matio vel ſeruatio. ⁊ hec duo attribuit deo. vnde Apoc.j.
⁊ vlti.đ. Ego ſum alpha ⁊ o. ꝑncipium ⁊ finis. vñ ⁊ ꝑce-
pit Numeri.xviij. Pꝛimitias et decimas offeretis mihi.
xiij.q.j.§.his ita. ⁊ ex de deci.c.j. Pꝛimitie debentur ei in
ſignũ ꝙ eſt ꝑncipium. decime ꝟo in ſignũ ꝙ eſt ꝯſumma-
tio. ¶ G Ut aũt plene liqueat in qđ bonũ liberum arbi Liberũ
triũ poſſit ꝑ ſe:⁊ in quo indigeat gratia. Sciendũ eſt ꝙ li arbitriũ
berũ arbitriũ põt per ſe in bonũ nature. ſicut eſt doꝛmire/
⁊ vigilare:comedere ⁊ ſimilia. nõ tamen a ſe. quia nõ ex-

uditur cauſa efficiēs prima. Omne enī qḋ eſt: a ſummo deo eſt. vnde ait Jo. xv. Sine me nihil poteſtis facere. vbi Aug. Non ait parū poteſtis facere. q: niſi palmes in vite mã ſerit ⁊ vixerit de radice: quãtūlibet fructū a ſemetipſo nō poteſt ferre. Quãuis aūt chriſtus vitis non eſſet/ niſi hō eſſet: tñ iſtam gratiam palmitibus nō preberet: niſi ⁊ deus eſſet. j. ad Cor. iiij. Quid habes quod nō accepiſti? Poteſt etiã per ſe in bonū in genere. ſicut dare eleemoſynã. qḋ ꝓbatur hac ratione. Videmus ꝙ aial brutum affectu naturali dat fetui nutrimentū. ergo ſi hō non poſſet dare eleemoſynã ex bonis naturalibus: deterioris eēt cōditionis. Ad hoc vero vt poſſit in bonū ex circūſtantijs. ſ. in bonū morale: de quo tractant phi. qḋ conſiſtit in exercitio politicarū virtutū. indiget gratia data gratis. que remouet difficultatē que eſt in operabilibꝰ. Ad remouēdū aūt tentationeꝫ cui ꝑ ſe non pōt reſiſtere: indiget gratia gratis ſuperaddita. vnde Joſue. vj. Anathema in medio tui iſrael. non poteris ſtare coram hoſtibus. Ad hoc vt liberetur a pctō: indiget gratia gratū faciente. vnde Job xxxvj. Saluabit te de ore anguſto latiſſime ⁊ nō habente fundamentuꝫ ſubter ſe. Et ḋ: puteus anguſtꝰ pctm̄. eo ꝙ facilis ſit ingreſſus: ſed egreſſus difficilis. q: ſicut ait btūs Bern̄. Non tam facile quis valet exire de fouea: ꝙ̄ facile in eã labi. Sola voluntate cadit hō in foueam pctī: ſed nō ex voluntate ſufficit reſurgere. Dicit̃ etiam fundamentū non habere. q: ex quo quis labitur in pctm̄ mortale: nō habet per ſe in quo ſubſiſtat/ donec in gehēnam cadat. Ad hoc vero vt bene operet̃: indiget gratia operante ⁊ cooperante. vt dictum eſt. Quia vero quidã non diu ꝑſiſtunt in bono: indigent gratia ꝑſeuerante. vñ Bern̄. Gratia excitat arbitriū quū ſeminat cogitatū. ſanat quū mutat affectū. roborat vt ꝑducat ad actū. ſeruat ne ſentiat defectū. Vt aūt ſint ſtantes ⁊ ꝓficientes ꝑfecti indigent gratia corroborãte. vnde ps. lxvij. Cōfirma hoc deꝰ qḋ operatus es in nobis. vbi dicit gloſ. iuuando gratiaꝫ.

Dei pſciētia. ¶ Sed quidã ſic obijciunt. Quicq̄d futurum eſt de vnoquoq; hoīe/ ꝓuiſum eſt ab eterno. ſed ꝓuiſio dei eſt imutabilis ⁊ infallibilis. ſm̄ qḋ orat eccleſia. Deus cuiꝰ ꝓuidentia in ſui diſpoſitione non fallit̃. ergo illi quos ꝓuidit ſaluandos neceſſario ſaluabunt̃. ⁊ ita de dãnandis. Quare ergo orabimus vel conabimur ad bene operandū: qḋ futurū eſt fiet. Quibꝰ ſic rñdetur. verū eſt ꝙ ꝓuiſio dei nō fallit̃ nec mutatur. videt em̄ vere res ſicut future ſunt. non tñ cogit liberū arbitriū ad bonū nec ad malū. ſed in nobis eſt ſequi deū ad virtutem: vel diabolū ad errorem. Eccli. xv. Appoſui tibi aquã ⁊ ignē. ad qḋ volueris extende manū. Vnde ad cōmendationeꝫ viri iuſti dicit̃ Eccli xxxj. Qui potuit trãſgredi: ⁊ nō eſt trãſgreſſus. facere malum: ⁊ nō fecit. Patet ḡ ꝙ libere poſſumꝰ ⁊ abſq; coactione malū opari vel bonū. ſed bonū nō poſſumus ſine auxilio gratie. malū vero poſſumus ꝑ noſipſos. Et eſt ratio. q: bonū operari/ eſt aſcendere. tunc em̄ ordinatur hō ad id qḋ eſt ſupra ſe. ſed operari malū/ eſt deſcendere. q: malum infra hoiem eſt. vñ Gen̄. iiij. Nōne ſi bene egeris: recipies. Sin aūt male: ſtatim in foribus pctm̄ aderit. ſed ſub te erit appetitus eius: ⁊ tu dñaberis illius. Sicut ergo puer q̇ adhuc infirmus ⁊ debilis eſt: per ſe pōt deſcendere: aſcendere vero nō: ita hō per ſe poteſt ad maluꝫ: ad bonū vero meritoriū nō. ſed adiungit̃ adiutoriuꝫ gratie: qua mediante poſſit aſcendere. ¶ Ad hoc qḋ opponitur dicimus ꝙ vtraq; ꝓpoſitio eſt vera. ſed ꝯcluſio falſa. Nullus em̄ de neceſſitate ſaluat̃ vel dãnatur: ſed ꝑ opera liberi arbitrij: q̄ ſine neceſſitate fiunt. Predeſtinatio em̄ non facit certam ſalutem. ſed ꝑ bona opa que fiunt libero arbitrio: certa efficitur vocatio ⁊ electio. vñ. ij. Pet. j. Quapropter fratres magis ſatagite vt ꝑ bona opa certam veſtram vocationē ⁊ electionē faciatis. hec em̄ faciētes nō

Neceſſitas duplex. peccabitis aliqñ. Quãuis em̄ que ꝓuiſa ſunt neceſſario eueniant: non tñ hmōi neceſſitas infert vim libero arbitrio. qm̄ ſicut ait Anſelmꝰ. Duplex eſt neceſſitas coactionis. Que precedit efficit rem. vt quū dico neceſſe eſt celū volui: qm̄ violentia naturalis cōditionis cogit ipm̄ volui: ⁊ ideo neceſſe eſt vt voluatur. ⁊ eſt neceſſitas abſoluta. Que ſequit̃ rei poſitionē: vt nihil efficit. quū dico neceſſe eſt te ſedere dum ſedes. non ꝙ aliqua vi cogaris ad ſedendū: ſed dum ſedes nihil pōt facere vt nō ſedeas. et talis eſt ꝓuidentie diuine neceſſitas. Vnde quid eſt aliud dicere neceſſe eſt ꝓuiſum euenire. niſi vt dicat̃. neceſſe eſt aliquē ſaluari dum ſaluatur. ⁊ neceſſe eſt futurū eſſe futurum: Et ita ꝑ illam neceſſitatem nō tollitur cōtingentia rei. Omnia em̄ que a libero arbitrio ꝓcedunt: ⁊ voluntate cōtingunt: non neceſſario eueniūt. de pe. diſ. ij. ſi enī. §. liberi. Patet ergo ꝙ ſi volumus ſalutem cōſequi neceſſe eſt bene agere. qm̄ ſic ꝑdeſtinauit nos deus ſaluandos ꝑ orationes ⁊ bona opa: q̇bus meremur vitam eternam. ¶ Vñ Greg. iiij. li. dialogoꝝ. Obtineri nequaq̄ poſſunt q̄ ꝑdeſtinata nō fuerint. ſꝫ ea q̄ ſancti viri orãdo efficiunt/ ita ꝑdeſtinata ſunt: vt ꝑcibus obtineantur. Nam ipſius quoq; regni perennis predeſtinatio ita eſt ab oipotenti deo diſpoſita: vt ad hoc electi ex labore ꝑueniant. quatenus poſtulando mereantur accipere ꝙ eis oipotens deꝰ ante ſecula diſpoſuit donare. xxiij. q. iiij. obtineri. Jtē Augu. Predeſtinatione dei ſiue ad bonū ſiue ad malū in hominibus operari ineptiſſime dicit̃ vt ad vtrūq; hoies q̄dam neceſſitas videatur impellere. quū in bonis voluntas ſit intelligenda nō ſine gratia. in malis aūt volūtas intelligenda ſine gratia. xxiij. q. iiij. vaſis. als eſt. §. ſub. c. nabuchodonoſor. Aug. etiã duplicem neceſſitateꝫ ponit. Vnã ſimplicem. veluti oēs hoies eſſe mortales. Alteram cōditionis. vt ſi aliquē ambulare quis ſcit: euꝫ ambulare neceſſe eſt. xxiij. q. iiij. §. ꝙuis. §. vnde Augu. ibi vide. etiam gloſ. ad huius. §. intelligentiã. ¶ Jtem ſuꝑ illo ṽbo pc. Jo. vj. Nemo pōt venire ad me ⁊c. Aug. Magna grē cōmendatio. nemo venit niſi tractus. quē trahat ⁊ quē non trahat/ noli velle iudicare: ſi nō vis errare. ad hoc. xxiij. q. iiij. de tyrijs. ⁊ de pe. diſt. iiij. ſi ex bono. in pñ. ſed q: voluntate cordis credimus. iuxta illud. Corde credit̃ ad iuſticiam. Rom̄. x. ⁊. xj. q. iij. nolite. voluntate trahimur. Quid eſt aūt trahi: ſm̄ Aug. Delectare in dño: ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. ps. xxxvj. Porro ſi poete dicere licuit. Trahit ſua quēq; voluptas. Virgiliꝰ eglo. ij. quãto fortiꝰ nos dicere debemus trahi hoiem ad chriſtū: qui delectat̃ veritate/ beatitudine/ iuſtitia/ ſempiterna vita/ qḋ totuꝫ chriſtus eſt: xj. q. iij. exiſtimant. Porro primã gratiã nemi nem mereri certū eſt. de ꝯſe. di. iiij. c. placuit. legitur ⁊ no. xxiij. q. iiij. vaſis. ſub. c. nabuchodonoſor. ⁊ in gloſ. ex hoc patet. Quia quãto in iſta materia ſe amplius quis dilatat: tãto amplius ſe obſcurat. Reſtat dicere cū paulo. O altitudo diuitiarū ⁊c. Roma. xj. ⁊ de pe. di. iiij. ſi ex bono. vbi de hac materia tractatur vſq; ad finē diſtinctionis. et in prī. c. nabuchodonoſor. ¶ Calcem tñ iſtiꝰ materie cuꝫ fideli Chremon qui tertiam collationē fecit de ꝓtectiōe dei. ſicut patet in lib. collatio. Joã. caſſia. concludam his verbis. Hoc a catholicis oibus patribus definitur: q̄ ꝑfectionem cordis nō inani diſputatione verboꝝ/ ſed re atq; ope didicerunt: diuini eſſe muneris primū: vt accendatur vnuſquiſq; ad deſiderandū omne quod bonū eſt. ſed ita vt altera parte plenū ſit libere voluntatis arbitriū. Jtēq; etiã ſcdm̄ diuine eſſe gratie: vt effici valeant virtutum exercitia: ſed ita vt poſſibilitas nō extinguat̃ arbitrij. Tertiū q̄q; ad dei munera ꝑtinere: vt acq̇ſite ṽtutis ꝑſeuerãtia teneat̃. ſꝫ ita vt captiuitatē libtas addicta nō ſentiat. Sic ẽ vniuerſitatiſ deꝰ oia ī oibꝰ credēdus ē opari: vt incitet/ ꝓtegat/ atq; ꝯfirmet: nō vt auferat quã ſemel ipe ꝯceſſit arbitrij libtatē. ¶ Sequit̃ ī threnis vltimꝰ ṽſus. Jnnoua dies nr̄os. dicꝫ inouatio eternitatiſ ꝑceptio. Sic a pncipio. egreſſus eius. ſicut ab initio eternitatis. Michee. v. Sꝫ proijciens a te qui vbiq; es. Repuliſti nos. quaſi pollutos. Jratus es. vt pater: vt non iraſceris vt iudex in furore tuo. de quo ps. vj. ⁊. xxxvij. Domine ne ī furore tuo. ⁊c.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in terribili condẽnatione ⁊ importabili ira pro peccatis
noſtris. Contra nos. cõtrarios tibi. Vehementer. quia ve
hemẽtia ſunt peccata nũc intra eccleſiam ⁊ innumera: in
capitibus ⁊ in mẽbris. vñ ſceleratiora commiſſa/ſunt gra
uius iudicãda. xxiiij. q. j. nõ afferamꝰ. in fi. ¶ Innoua dies
noſtros. De iſta innouatione dicit Job. xxix. Quis mihi
tribuat vt ſim iuxta mẽſes priſtinos/ſm dies quibꝰ deus
cuſtodiebat me: quãdo ſplẽdebat lucerna eiꝰ ſuper caput
meũ: ⁊ ad lumen eiꝰ ambulabã in tenebris: ſicut fui in die/
bus adoleſcẽtie mee: quãdo deus ſecreto erat in taberna/
culo meo. Ad hoc principiũ reuocamur/quũ cõuertimur.
xxij. q. j. apud. Inueterati enim ſumus ⁊ corrupti: ⁊ dies
eternitatis perdidimus. pſ. xxxvij. Putruerũt ⁊ corrupte
ſunt cicatrices mee/a facie inſipiẽtie mee. ¶ J Adhuc
reſtat impleri in iſta noſtra eccleſia militanti qđ ſcribitur
Johe. ij. Reddã vobis annos quos comedit locuſta/bru
chus/⁊ rubigo/⁊ eruca. facit de pe. di. j. ne forſitan. ¶ Lo/
cuſta vana gloria. q̄ inanes ſaltus velociter caſura ſecta/
tur. Hac plena eſt noſtra eccleſia/in ſaltantibus de prela/
tione in prelationẽ/⁊ de beneficio ad beneficiũ. Immo ꝑ
cis ad maleficium beneficiorũ non eſt numerus. q: non
deeſt q̄ male cõferat ⁊ qui male recipiat. Nec finis eſt am/
bitionis in iſta eccleſia in omni genere hominũ. Et plus
in nobis regnat qui mũdo ſpecie tenus renũtiauimus. ex
de elec. quorũdam oculos. lib. vj. Et quãq̄ ſancti Romani
pontifices multa cõtra pluralitatem beneficiorũ ⁊ ambi
tionem ſtatuerint. xcix. di. ſingula. lxx. di. ſanctorũ. xxj. q. j. ꝑ
totum. lxxx. diſt. epiſcopi vero. ex de elec. dudũ. ij. ex de pre/
ben. de multa. c. cũ non ignores. c. cũ teneamur. ⁊ Latera/
nẽſe concil. c. xi. intantũ. vbi eſt expreſſiſſimũ. ex de reſcrip.
c. vlti. lib. vj. ⁊ de elec. auaritie. ex lib. vj. de p̄ben. cum ſingu
la. xvi. q. j. preſbyteros. Vñ ⁊ dicit lex ꝙ difficile eſt vt vnꝰ
duorũ vicem obtineat. ff. de pac. ſi plures. C. de aſſe. nemo.
C. de teſta. conſulta. vbi dicit ꝙ abſurdum eſt ſi ꝓmiſcuis
actibus rerum turbentur officia. Similiter dicit lex ꝙ nõ
põt q̄s per plures ciuitates habere poteſtarias. ff. ad mu/
nici. libertus. §. preſcrip. Nec prelatꝰ in diuerſis eccleſijs.
x. q. iij. vnio. Nec idẽ ſeruus vicem pluriũ ſuſtinet dñoꝝ. ff.
de ſti. ſeruo. l. j. §. cõmunis ſeruus. Horũ tamen iuriũ nul/
la vel modica vtilitas eſt. ⁊ fruſtra membranas occupãt.
xix. diſt. ſi romanorũ. Pro nũc ſine diſpẽſatione: nunc cum
diſſipatione animarũ ſuarũ. nõ dico diſpẽſatione/que re
quirit aut neceſſitatẽ aut vtilitatem. vt. j. q. vij. §. niſi rigor.
cum. c. ſeq. vnde vbi cauſa ſufficiẽs non eſt diſpẽſationis:
ille cũ quo diſpẽſatur/quantũ ad deũ tutus nõ eſt: etiam
ſi papa diſpenſet. vt no. ex de vo. ⁊ vo. redẽ. non eſt. in gloſ.
ſi cauſa ſubeſt. Faciliꝰ ergo ⁊ curialius talis cũ ſua diſpen
ſatione ad gehennã ſm Oſtien. vt no. pre. c. dudũ. ij. deſcẽ
dit. Paſſim clerici hodie habẽt bñficia quotquot poſſunt
habere per nefasꝰ non per fas. ⁊ reuera ventri deſeruiunt.
Raptores ergo fructuũ ſunt taliter perceptorũ. q: datur
beneficiũ propter officiũ. lxxxj. di. cos. ⁊ c. ſi quis ſacerdo/
tum. xxiij. di. preter hec. de cle. ex. latores. de ap. paſtoralis.
ex de reſcrip. c. vlti. lib. vj. ¶ Bruchus gula eſt. cui magnꝰ
venter in paruo corpore: vel potius vẽter in toto corpore.
de hoc vitio. xlj. diſ. ⁊ xliiij. ⁊ diſt. iiij. deniq̄. ¶ Rubigo de
qua. xlij. ⁊ xlvij. ⁊ lxxxv. di. auaritia. que fruges ⁊ metalla
inficit ⁊ corrũpit. Jac. v. Agite nũc diuites. ⁊ j. diuitie ve/
ſtre putrefacte ſunt. ¶ Eruca/luxuria. de qua. xxxij. q. v. ⁊
q. vj. ⁊ q. vij. que toto corpore repens depaſcit olera. q: lu
xuria inquinat corpora ⁊ aĩas. j. ad Cor. vj. Adhuc etiam
implebitur de iſta noſtra eccleſia. qđ đ: Ezech. xxxvij. Ha
bitare faciã vos ſicut a principio. ſcʒ in eccleſia primitiua.
boniſq̄ donabo maioribus. Et Aggei. ij. Magna gloria
erit domus iſtiꝰ/ſcʒ eccleſie/nouiſſime plus q̄ prime. Ar/
bitror em̄ ꝙ iſta eccleſia renouata perfectior erit p̄ma ec/
cleſia primitiua. exceptis fundatoribꝰ eius ſcʒ apl'is. poſt
quos perfectiores in hac vita non exiſtimo aduenire. op.
ar. xxiiij. q. ij. legatur. Singulariter em̄ apl'i domini fuerũt
beati ⁊ perfecti in hac vita octo beatitudinibus. de q̄bus
Mat. v. vt dicit Aug. in homil. illius euãgelij. Beati pau/
peres. ⁊ quibus dixit dñs. Beati oculi qui vidẽt que vos
videtis. Luc. x. Et quibus fuit cõceſſum vt tam preſentia/
liter viderẽt ſpecioſum pre filijs hominũ. pſ. xliiij. tam fa/
miliariter ei adhererẽt. verba vite ab illius ore diuino ſu/
ſciperent. ſigna ⁊ miracula aſſidua cernerẽt. dulcedinem
cõuerſationis eius guſtarent. Unde nec mirum/ſicut ait
Hiero. ſi nec puncto tẽporis paterẽtur ab eius facie ſepa/
rari. Iratus es cõtra nos vehemẽter. Quãdo tẽtamur/et Ira dei qlis ſit.
vincimur: iraſcitur deus cõtra nos. quia maior eſt ipſe et
fortior qui nos defendit/q̄ diabolus qui nos impugnat.
nec ſine permiſſu eius tẽtamur. Job. j. Si aũt poſtq̄ cadi
mus penitere nolumus: iraſcitur vehementer. Pſ. lxxxix.
Quis nouit poteſtatẽ ire tue ⁊ pre timore iram tuã dinu/
merare. Aliquãdo em̄ iraſcitur vt pater: quãdo verbis in/
crepat delinquentẽ: ⁊ facit penitentẽ. xxiij. q. iiij. nimium.
⁊ c. diſplicet. v. q. v. nõ oſculat. Iraſcitur autem vt dñs: q̄n
corripit durius: ⁊ ſtatim vlciſcitur. vnde Moyſes. Exod.
xxxij. Cur dñe iraſcitur furor tuus cõtra populum tuum?
Ut iudex iraſcetur: quũ dicet. Matth. xxv. Ite maledicti
in ignem eternum. quũ iam nec penitẽtie nec venie locus
erit. quia qualis quiſq̄ hinc egreditur: talis in iudicio pre/
ſentatur. xxv. di. qualis. Et qualem te inuenerit dominus
quum vocat: ſupple de hac vita: talem pariter et iudicat.
de pe. diſt. j. nunq̄d cayn. ¶ Articulus. x. A

Poſtquã dei gratia

in cõmento Threnoꝝ quod ſupra proxi/
me cõpleui: planxi ſanctã eccleſiam ma/
trem meã generaliter: adhuc ſuperadde
do planctũ/plango adhuc vitia mẽbro/
rum eiuſdẽ in genere: ⁊ in ſpecialibus ſtatibus ⁊ gradibꝰ
vt ſupra in ꝓhemio iſtiꝰ operis promiſi. ¶ Spõſa namq̄
chriſti ſancta mater eccleſia in ſe immaculata. q: ſine ma/
cula ſine ruga. ad Eph. v. de peni. diſt. j. eccleſia. in mẽbris
ſuis diuerſis et q̄pluribus maculis deturpatur. Nã rece/
dens a ſponſo humili. Phil. ij. ⁊ Pſ. cxxx. In magnis am
bulat ⁊ in mirabilibus ſupra ſe. Omnis em̄ ſuperbus in
admirationẽ haberi deſiderat: ⁊ ab his adorari. ſicut dia/
bolus Mat. iiij. Luc. iiij. A ſponſo mũdiſſimo qui eſt ſplẽ/
dor glorie. ad Heb. j. ⁊ cãdor lucis eterne: ⁊ ſpeculum ſine
macula. Sap. vij. recedens/in fetidis membris in ſterco/
ribus ponit nidum ſuũ. quia/proh dolor/ſacroſanctũ do/
mini templũ ſcorto plenum eſt. ⁊ ephebia nec nominãda:
ſed capite plectenda. C. de adul. cum vir. in aula dei pale/
ſtrat. ij. Machab. iiij. vide quod ſcripſi ſupra in Threñ. in
oratione Hieremie. Recordare. in prima expoſitione. ſup
verbo adoleſcẽtibus impudice abuſi ſunt. in ar. ij. Et mer
ces proſtibuli ab officialibus ſponſe (quod lugubre eſt fa
ri: ſed lugubrius agere) ſepe recipit manifeſte. vt ſic det
occaſio non modica hereticis impijs vocandi dei eccleſiã
meretricem. q: ſcriptum eſt. vide Hiere. ij. ⁊ iij. Deut. xxiij.
Non offeras mercedem proſtibuli/nec precium carnis in
domo dñi dei tui. Et Nume. xxxv. Nõ accipias mercedem
meretricis nec preciũ ſanguinis. ⁊ no. ex de deci. ex tranſ/
miſſa. ¶ Suffarcinati etiã auro eccleſiaſtico. xij. q. ij. glo/
ria. ℣. ſocrates. Impinguati dilatati. in cãti. Moyſi. Deu/
te. xxxij. Buccas rubentes habẽtes. gaſtrimargi diuerſis
epulis ⁊ comeſſationibꝰ ſpumantes: diuerſis ſpeciebus ⁊
falerni ⁊ meri poculis calefacti ⁊ eſtuãtes. xxv. diſt. eccle
ſie principes. Non ſeruitores ⁊ domicellos ſimplices ⁊ ſe/
nes pallidos ⁊ macilẽtos/ſed cõpſos nitidos rubicũdos
⁊ iuuenes ⁊ procere ſtature/filij eccleſie degeneres recto/
res ⁊ prelati vocari deſiderãt habere: vt incitamẽta xeno/
dochie ⁊ libidinis. vt ſic in eoꝝ tridinio non trinitatis re
uerentiſſime cultꝰ/ſed ſimul habitet arrogãtie cõcupiſcẽ/
tie carnis ⁊ gule triplex funiculus eos ligans: qui raro ⁊
difficillime rũpitur ab eiſdẽ. Eccl. iiij. de treu. ⁊ pa. c. j. Uti/
nam tales ejicerẽtur ad literã de eoꝝ prelationibus/lay/
ciſq̄ cõuiuijs ⁊ multo labore epulis preparatis: nõ in te/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN